


Řemeslníci dnes často neumí své řemeslo. Když byl dříve někdo dobrý, bylo to poznat. Pak vytvořil dílnu s učedníky

 radiouniversum.cz/sumbera-andrej-3d-remeslnici-dnes-casto-neumi-sve-remeslo-kdyz-byl-drive-nekdo-dobry-bylo-to-poznat-pak-vytvoril-dilnu-s-ucedniky

Andrej Šumbera Díl 2/3

Text 14.8.202437 min Přehrát

#Historie

Zkušenost, a také nekonečnou trpělivost, musí mít ten, kdo vrací krásu věcem, které změnil zub času k nepoznání – jako se to stalo relikviáři sv. Maura. Můj host Andrej Šumbera zná za těch jedenáct let, které s ním strávil, každý milimetr tohoto díla, a říká: „Měli jsme perfektní přehled o všem. Dokonce i o jednotlivých hřebících – odkud jsme ho vytáhli, tak na to samé místo na fotografii jsme ten hřebík zapíchli, a pak jsme ho zase dávali zpátky.“ Laikům se to zdá jako romantické dobrodružství korunované navíc úspěchem, ale náročný projekt ještě po letech doprovází i hořkost, spojená s úrovní památkové péče u nás. Dnes vás proto necháme nahlédnout i po povrch věcí, kterým u nás restaurátoři musí čelit.

Martina: Když jsi zklamán z toho, že to není lepší, tak kam to může vést, když se to nespraví, když to takto povede dál? Protože ty ses mi i zmínil – nevím, jestli to můžu říct – že je zvláštní, že se sloup Nejsvětější trojice musí už zase po dvaceti letech opravovat, což může být také dopadem toho, jak probíhají výběrová řízení, a že největší vliv má cena, případně rychlost. Kam toto povede?

Andrej Šumbera: To nevím. Pokud ze scény zmizí lidé, jako třeba já, kterému jde o věc, tak budou logicky nahrazeni lidmi, kteří do toho jdou už s nějakým cynismem. Chtějí to tak mít, tak to tak bude. A po těch dvaceti letech už to nikoho nezajímá, že to tak bude. Když jsem dělal relikviář, tak jsem říkal: „Já dělám restaurátorský zásah minimálně na sto let. Musí to být tak, aby to bylo na sto let.“ Ono to

vypadá, že relikviář je – když nemluví o kostech, za které nemůžu – v kondici. Pokud bude vitrína trochu slušná, tak tam ten relikviář bude. Já jenom trnu, kdy a co tam někdo pokazí.

Martina: Ty samozřejmě nejsi správcem relikviáře svatého Maura, takže tam může každý, na základě rozhodnutí Národního památkového ústavu, udělat nějaký restaurátorský zásah?

Andrej Šumbera: To nevím. Když jsem tady prozradil, že minulá vitrína byla špatná, tak všichni kolem toho chodili jako kolem horké kaše. Já jsem tehdy napsal, že tam je to a to v nepořádku, že se to musí napravit. A když na to nereagovali, tak jsem napsal Inspekci ministerstva kultury, a najednou to byl velký hukot, a věci se nějakým způsobem daly do pohybu. A byl to v zásadě hukot v utajeném režimu, protože jsem jim slíbil, že o tom mluvit nebudu. Oni se oháněli nějakými bezpečnostními parametry, že u věci, která je takto složitým přístrojem – ta vitrína – se z bezpečnostních důvodů nesmí vědět, jak je to koncipované, a tak dále. Takže jsem o tom nemluvil, ale upozornil jsem na to, ty věci byly napraveny. A jestliže se opět něco stane, tak já na to úplně v pohodě upozorním znovu.

Martina: Ty asi v měsíci napíšeš hodně dopisů, vid'?

Andrej Šumbera: To ne. Píšu málo dopisů, ale když už tedy píšu, tak to stojí za to.

Martina: Pravidelně kvůli mostům, že? A takovéto dotazy.

Andrej Šumbera: S těmi mosty je to jenom perlička, to je na pár řádků. Ale psát mě baví, a všichni dělají, že to neexistuje. A bojí se i odpovědět.

Martina: My se tomu smějeme, ale to jsou mosty, po kterých chodíme a jezdíme.

Andrej Šumbera: Tak tam, kdyby ten most spadl, a šla tam nějaká školní výprava a utopilo se tam třeba několik dětí, tak by to bylo o něčem jiném. Nejdřív se zavřelo pět mostů v Praze, aniž by se

něco udělalo, tak je zase znovu otevřeli. To jsou prostě absurdní věci.

U významných památek by se neměla dělat výběrová řízení. V Olomouci jsem řekl, že na památku UNESCO dělají výběrové řízení jako na stavbu veřejných záchodků. A tamní ekonom řekl: Máte pravdu. Je to stejné.

Martina: Já vím, že jsi zlatník, šperkař, tudíž pracuješ s kovy. Ale přesto mě máte ten rozptyl, to, že pracuješ pod zvětšovacími skly na nějakém drobném filigránu, a pak ti postaví žebřík, nebo šestnáct žebříků, nebo lešení, a restauruješ sochu svatého Václava od Myslbeka na Václavském náměstí, nebo Jana Husa. Je to jedno, je to prostě kov jako kov?

Andrej Šumbera: Není. Kdyby bylo na mně, a tato společnost by si vážila mojí práce, tak bych asi dělal jenom zlatnické památky. Tak to není, když se někde něco restauruje, i ve zlatničíně, tak opět vyhrává nejnižší cena, a tak dále. Já jsem navíc zapsán na různých místech tak, že jsem nepříjemný, nežádoucí. Tak zase to, že dělám tyto různé věci, mi dává určitou svobodu, protože když mám zakázky trošku typově různé, tak si můžu vybrat. Mě jen tak od práce neodstaví, jak tady byla řeč. Koneckonců je to zajímavé: Pomník Mistra Jana Husa, nebo svatého Václava, to jsou strašně zajímavé věci i technologicky.

Martina: Já vím, že musíš dlouho před tím studovat, jak daný pomník, památník, vznikal, a zároveň máš k dispozici přeci jen moderní technologie, různé rentgeny a další metody. Může tě ještě něco překvapit, když sochu potom otevřeš, když do ní konečně můžeš? Nebo už je to tak dopředu zmapované, naskenované, že víš, co a jak?

Andrej Šumbera: V případě olomouckého sloupu dělali předem nějaký průzkum, a tyto poznatky se objevily ve výběrovém řízení. To je pochopitelné. Co se týče třeba konstrukce a statiky, tak to tam nemají, i když nevím, mohli na tom těch dvacet let pracovat. Takže tam je dobře udělaný vizuální průzkum zvenku. Jeden restaurátor

odpovědně označil sektory, je to přehledně uděláno – je tam třeba popsaná každá socha s určitou mírou degradace. Ale do konstrukce... Když jsme otevřeli vrcholové sousoší, a odňali nějaké plechy, tak je možno nahlédnout do konstrukce. A teď, nedejbože, že by se zjistilo, že konstrukce je v nějakém vyloženě špatném stavu – to by se socha musela demontovat. Ale zase v zadání výběrového řízení je, že se nepředpokládá demontáž, takže ve výběrovém řízení člověk nacenil restaurování na místě.

A teď se někteří lidé v Olomouci – my tam máme každých čtrnáct dnů poradu – takzvaně orosili. A já říkám: „A kdyby se to demontovalo, tak je to samozřejmě i finančně o něčem jiném.“ A oni řekli: „To je velký průšvih, protože podle současného zákona o výběrových řízeních bychom museli – když se to přesáhne o nějakou částku – vypsát nové výběrové řízení.“ A to je na dva roky. To znamená, že veškeré práce by se posunuly o dva roky. A teď je tam postaveno lešení, které stojí velké peníze, a všechno by se zastavilo. A lidé by se ptali: „Jak to, že se tam nic neděje? A jak to, že se to nedělá dva roky, ale pět let?“ To jsou pasti byrokratického systému.

A s tím by se právě měla poprat památková péče, a měla by říct, že u takto významných památek pojdme nastavit nějaká kritéria, která nepodléhají výběrovým řízením – to prostě nejde. To je v zásadě dokumentačně vědecký a restaurátorský úkol dohromady. Takže když jsme se o tom bavili minule, tak – a to je perlička – jsem jim řekl: „Podívejte se. Vy tady v Olomouci máte nádhernou památku, chráněnou UNESCO, a vy děláte výběrové řízení úplně stejně, jako na stavbu veřejných záchodků.“ A tamní ekonom asi deset vteřin přemýšlel, a řekl: „Ano, máte pravdu. Je to úplně stejné, jako stavba veřejných záchodků.“ Takže takhle daleko jsme.

Martina: Při restaurování se může vždy stát nečekaná věc, a může se přijít na to, že památka je v horším stavu, než jsme původně doufali. A třeba když jste restaurovali památník na Staroměstském

náměstí, tak vám hlava Mistra Jana Husa zůstala v rukou, a museli jste vyměnit osm tisíc železných šroubů za nerezové.

Andrej Šumbera: Tak Mistra Jana Husa ne, ale ty jiné sochy.

Martina: Z toho sousoší.

Andrej Šumbera: Tak tam byla jedna hlava doopravdy uvolněná, takže když jsme měnili šrouby, tak ji zvenku drželi dva pomocníci, aby neupadla, protože to bylo úplně pryč. Já vždycky, když jsou národní slavnosti, tak trnu a kontroluji, jestli po tom nikdo neleze, a naštěstí se o to už někdo stará, a nikdo po tom neleze. Už jsem to někde říkal, že když byla oslava olympijského zlata v Naganu, tak na té soše bylo asi sto padesát lidí – a to bylo v době před výměnou šroubů. To mohlo dopadnout opravdu tragicky, mohlo se to celé sesunout, a jenom socha Mistra Jana má asi pět, nebo šest metrů...

Martina: A pod ní jsou ještě, myslím, tři metry, že?

Andrej Šumbera: Kdyby to na někoho spadlo, tak to je tragédie. To jsou takové překvapivé věci.

Pokud víte, ve kterém muzeu je schránka Franty Anýze z památníku Mistra Jana Husa, a kde jsou konstrukční plán sochy svatého Václava, které se ztratily, ozvěte se.

Martina: Řekni mi, je těžké si nechat vyrobit nerezové šrouby, aby se daly použít k rekonstrukci, k renovaci takovéto památky? Nebo na to tady pořád máme řemeslníky, firmy, firmičky? Jak to funguje?

Andrej Šumbera: Uchycení bronzových dílů takzvanými přírubami, kdy je zevnitř bočnice, která je provázána šrouby, které měly být původně bronzové. Už tehdy se šidilo, tak ty bronzové dali jenom kolem montážního otvoru, aby je viděl nějaký inspektor – těchto tam bylo kolem dokola asi dvacet – a ty zbývající čtyři tisíce neudělali bronzové, ale železné. A to jim zrezlo. To je standardní věc.

Martina: Nic se nemění.

Andrej Šumbera: Do otvorů, když jsme odstranili šroub, jsme dali jenom jiný, nerezový. A to je standardní nerezový šroub z kategorie A2, s běžným metrickým závitem, a tak dále.

Martina: Takže nic na míru.

Andrej Šumbera: To je normální šroub, který se dá normálně koupit.

Martina: V základním kameni tohoto památníku měla být, podle všeho, dutina, v níž je ukryta měděná schránka z dílny tehdejšího významného pražského výrobce kovových uměleckých předmětů Franty Anýze, a ta měla obsahovat ocelovou kazetu ocelovače Josefa Šelera se vzkazem pro budoucí pokolení. Našel jsi to? Dozvěděl ses to?

Andrej Šumbera: Nenašel. A ptal jsem se několika památkářů, kde to je, a oni říkali, že to je snad údajně v nějakém muzeu, a nikdo neví v jakém. Takže já jsem ji nikde neviděl. Znáám ji z fotky, jak to tam pan primátor Prahy dává, ale já ji neviděl. My jsme tam dali novou bedničku, už tedy ne tak zdobenou – je to normální bednička. Takže když se v roce 2015 dokončovalo restaurování, tak kolem toho byla sláva. Chtěla se tam zviditelnit, pochopitelně, radnice, politici, a tak dále, tak slavnostně do této měděné truhličky dali nějaké vzkazy.

Martina: Mohli bychom tady udělat takovou výzvu pro tebe: Prosím vás, kdybyste náhodou věděli, ve kterém muzeu se nachází tato schránka Franty Anýze z památníku Mistra Jana Husa, ozvěte se nám, napište nám mail.

Andrej Šumbera: Zázraky se dějí. To se doopravdy může stát, že někdo řekne: „Vždyť je to u nás.“

Martina: A Andrej bude mít radost, a vám to nic neudělá.

Andrej Šumbera: Dobře. A ještě jedna výzva: Kdyby někdo našel konstrukční plán sochy svatého Václava, který také neexistuje, ztratil se. A je to důležité, protože svatý Václav stojí jenom na dvou

nohách, a není k tomu konstrukční plán, a my jenom trneme – protože do těch nohou není vidět: „Tak spadne nám? Nespadne nám?“ Takže kdyby někdo, prosím vás vážení posluchači, věděl, kde jsou plány na svatého Václava, dejte nám vědět.

Martina: Zároveň si z tohoto rozhovoru můžete odnést: Moc nechodit po mostech, nechodit kolem sochy svatého Václava, nelézt na Jana Husa. A zda se vyskytovat u sloupu Nejsvětější trojice, tak na to si ještě počkáme, jak dopadne průzkum. Andreji, ty jsi už před lety říkal, že máš svůj vnitřní úkol vychovat si nástupce. Už se narodil?

Andrej Šumbera: Snažím se na to jít, jak už jsem tady zmínil, tak že jsem vydal knížku se slovníčkem – to je snad užitečná literatura. Jinak často spolupracuji se synem, kterému to jde, a je mladší, takže některé práce dělá on. Třeba teď svařujeme plastiku ze 60. let – to hlavně dělá on, a je moc šikovný. A dělá také zlatničnu. Ale tady jde o to, že tady je kategorie restaurátora, který něco umí, a památková péče by měla také myslet na to, jestli se vychovávají nějakí lidé, kteří to umí, nebo ne, ale jim je to zřejmě úplně jedno. Tak by měli říci: „Podívejte se, pane restaurátore, víte o nějakých vhodných zakázkách, které byste si vzal, a zároveň k nim přibral nějaké adepty a mohli byste to dělat dohromady?“ Tento mistr vůbec neexistuje. Šlo by dělat spoustu věcí, že by byla nějaká domluva s lidmi, kteří něco umí, a památková péče by jim vyšla vstříc. Jenže oni nemůžou, zase je tady výběrové řízení. Takže ne, aby řekli: „Podívejte se, ty a ty památky dáme stranou, zadáme to restaurátorům, protože oni nám za to slíbí, že se tam bude dělat nějaký nadstandardní průzkum, průzkum uměleckých řemesel, a budou se na tom podílet adepty oboru. Tyto souvislosti tady nikdo nedá do kupy.

Řemeslníci ve všech oborech dnes často neumí své řemeslo, které má měřitelná kritéria, a když byl dříve někdo dobrý, každý to poznal, a pak vytvořil dílnu s učedníky

Martina: To je jedna věc, koncepční. A druhá věc je, jestli tady vlastně jsou takoví majstři. Jestli tady jsou řemeslníci, ať už v uměleckých řemeslech, nebo i v těch těžších. Jestli tady jsou ještě lidé, armáda nadšených budoucích restaurátorů.

Andrej Šumbera: To tady není, protože mladí lidé nejsou hloupí, a když vidí, co je s tím starostí, a co je třeba jenom provoz mojí dílny, kolik musím mít náradí, a tohle a tamhleto, tak raději, když už chtějí restaurovat, dělají kameničinu. Tam si koupí pár kýblů penetračních prostředků, nějaká lepidla, a tohle a tamhleto, takže mají doma pár kýblů, a pár kanystrů, a můžou něco restaurovat. Kdežto tato dílna je poměrně velká, takže už jenom si ji zařídit je práce, a pak ta řemesla umět, aspoň trošku. Tomu se vyhýbají. Pak je tady škola, která má restaurování kovů v Turnově – a teď řeknu ošklivou věc – už se tam nalézají minimálně patnáct, možná dvacet let, takže taková řečnická otázka: „Kolik vychovali restaurátorů v oblasti kovů?“ Nevím ani o jednom. To je prostě těžké.

Martina: A není to proto, že prostě jdou dělat zlatničinu, protože to je výhodnější, jak jsi vlastně teď i naznačil?

Andrej Šumbera: To nevím. Zlatničina sama o sobě je na úbytě, to si každý raději koupí prstýnek dovezený z Maroka, nebo tak. I zlatníků je u nás méně. Takhle je to dáno. Tak nějakí nástupci snad budou. Ale nevím, jak na to. Třeba teď chystám nějaké workshopy zlatnických technik, setkal jsem se s pár mladými lidmi, kteří by o to měli zájem, ale nevím, jak to udělat. Já říkám: „Podívejte se, já do toho věnuji z vlastního zájmu zdarma tolik a tolik úsilí, kolik jste ochotni do toho věnovat úsilí vy?“ A to je najednou: „Ono je potřeba něco organizovat, zařídit, nebo vyrobit nějaké náradí?“ A najednou nikdo z nich nemá čas. Ale já to nevzdávám, po milimetrových posunech se to určitě někam s těmi workshopy posune, udělá – zařídím to.

Martina: Ty o úpadku řemesel a řemesla jako takového mluvíš často. Není to také tak, že máme hodně umělců, ale těch, kteří nezvládají základy? Já si to vždycky říkám na nějakých módních přehlídkách, kdy vidím nějaké kreace, zajímavé, moderní, nebinární, a podobně, ale říkám si, jestli ten návrhář umí šít.

Andrej Šumbera: Často neumí. A to je ve všem, to není jenom na návrhářství, to je truhlář, i zedník. A řeknu jednu věc: Nejenom, že nám řemeslo chybí pro naše kulturní povznesení, pro potřeby péče o památky, ale pak je tady jedna úplně podstatná věc, že ve společnosti bylo řemeslníků opravdu x procent, třeba 30 procent. A řemeslo má vždycky měřitelná kritéria, takže když byl někdo dobrý truhlář, každý ho poznal, když byl dobrý kameník, každý ho poznal, dobrý kovář, každý ho poznal, to byla zdravá selekce společnosti, že začali vynikat vždycky lidé, kteří něco uměli, a ti si pak vytvořili dílnu, tam měli učedníky, a to nejlepší se dál rozvíjelo. Ale tato společnost je doslova ubohá na to, že tady žádná kritéria nejsou, všechno je na papíru, všechno hodnotí nějaký úředník. Když se podíváme do historie, odkud pochází naši velikáni, to často byli lidé z rodin řemeslníků, lidé talentovaní, ambiciózní, pracovití, a ti potom dali nějaký impuls, a šlo to do vyššího levelu, a pak vyrostli významní skladatelé hudby a podobně. Ale v tomto marasmu? Jak zachovat kritéria v této společnosti? Tady je ubíjející byrokracie.

Úpadek společnosti je důsledkem byrokracie. Vyplňování papírů, aby člověk dostal důchod, zaplatil popelnici, zřídil účet. A jaký má čas na hodnotný život – jít do lesa, do galerie? Raději si pustí televizi, která mu vymyje mozek.

Martina: Ale jedna věc je byrokracie a druhá věc je, že lidé si o kvalitu práce musí sami říct, a musí se sami snažit ji rozpoznat stejně, jako by se sami měli snažit rozpoznat, co je dobré, co je špatné, co je krásné, co je nehezké. Řekni mi, v čem je tedy hlavní problém, že se proměnil vztah lidí k řemeslům, k tomu, co je poctivá práce?

Andrej Šumbera: Doslova přemíra informací. Přemíra informací rovná se nedostatek informací, ztráta orientace. Nevidí do toho, ale každý se stará. Já už sousedy unavuji, že furt nadávám na byrokracii. Jestliže se někdo stará o to, jaké papíry musí vypsát, aby dostal důchod, nebo aby se mu zřídil bankovní účet, nebo aby zaplatil popelnici – to jsou papíry, papíry. Takže člověk jede ve vleku nějakých nesmyslů, a kde mu tedy zbude čas na hodnotný život, že může jít do lesa, nebo do Národní galerie, nebo si otevře knížku s uměním? To si raději pustí televizi, která mu vymyje mozek, a je spokojen. V tom je úpadek společnosti.

Martina: Prosim tě, je ještě u nás dost lidí, kteří by uměli řemesla učit, jako jsi třeba ty, lidé, kteří jsou nadšení? A nemám na mysli jenom umělecká řemesla, ale obecně.

Andrej Šumbera: Já mám kolegu, který učí na jedné výtvarné škole, je o trochu mladší, čili se také blíží penzijnímu věku. A ten je ubitý z toho, co v té střední škole musí plnit za nařízení. Zase, procento konkrétní odborné výuky je každý rok menší, protože jsou tam jiné předměty, a škola, ředitel, a všichni jsou hodnoceni podle nějakých absurdních kritérií, kde se neměří podle toho, jak vychovává, a jak kvalitní lidi vychová. A zase je to hra papírů. A tento kamarád mi říkal, že se tam vždycky najde někdo ze studentů, kdo je zapálený, a toto všechno odhodí, a zvítězí. Mělo by jich být víc.

Martina: Co bys poradil lidem, kteří jsou v tom ztraceni? Vadí jim, že kolem nich není fortelní práce, vadí jim, že se všechno relativizuje? Jakým způsobem si ty v sobě udržuješ nadšení, i vlastně hněv? Protože to znamená, že ti stále o něco jde?

Andrej Šumbera: Tak nadšení a hněv je to samé, protože člověk se snaží o nějakou věc tak, že se vůči tomu nějak staví. A co poradit jiným lidem? Ať se snaží někdy zastavit a uvědomit si některé věci, které jsou podle mě důležité. Mně už se několikrát stalo, že se třeba rodičové ptali: „Máme šikovného kluka, a je mu pět. Co s ním mám dělat? Je potřeba ho nějak podpořit, protože je manuálně zručný? Já

jsem jim řekl: „To je těžké. Co tady dneska lze?“ Dřív děti chodily do učebního oboru v deseti letech, už v deseti letech chodily do dílny. Teď vlastně člověk musí vystudovat devítku, anonymní střední školu, kde je nějaká vata, a pak anonymní vysokou školu, kde je nějaká vata, a když se něco naučí, a je mu pětadvacet let, a má o něco zájem, tak se začne učit řemeslo zpětně. To je prostě absurdní. To je to samé, jako kdyby někdo chtěl, aby začal hrát v pětadvaceti na housle, a byl z něj virtuóz. To je propojení mozku s rukama – to musí být. Ale to je jen jedna z věcí.

Takže jsem si říkal, že třeba trošku přispěju právě tou knížkou, kde budou i 3D animace, protože to bude jednoduché, srozumitelné, viditelné, a třeba někdo díky tomu opět zahoří láskou k řemeslu. Ono se to někdy objeví, protože když je něčeho nedostatek, časem se to znovu obnoví, ale teď jde o to, kdy to začne. Třeba tady u nás jsem já v zásadě mezi restaurátory kovů skoro nejmladší – letos mi bude šedesát devět – který ještě některé tyto věci umí. Ale mladší už není nikdo.

Martina: A tady se přeruší kontinuita.

Andrej Šumbera: My máme tradici v tom, že se v Čechách v historii přerušila kontinuita mnohokrát, a vždycky přišli řemeslníci z Německa, Itálie, Francie. Jenom se ptám, jestli to máme zapotřebí? Jestli jsme fakt tak uhození na hlavu, že to vždy necháme dojít takhle daleko.

Nadpoloviční většina lidí sedí v pitomém úřadě, a ve volbách hlasují tak, aby byli jako úředníci chráněni. Směřování společnosti demokraticky rozhodují lidé, kteří ničeho nedosáhli.

Martina: Asi je důležité pořád toužit věci rozeznávat a nalézat. Mě by zajímalo, jestli ještě pořád hraješ sám se sebou hru – jako když jsi vedl projekt, který dokumentoval památky Prahy – že jdeš centrem Prahy a říkáš si: „Musím tam najít něco, co jsem ještě nikdy

neviděl, nikdy jsem si toho nevšiml.“ Jestli i v těchto drobnostech, v těchto každodenních překvapeních a žasnutích, pořád ještě pokračuješ dál.

Andrej Šumbera: Samozřejmě, to je nekonečná hra – stále je to zábavné, a je to nekonečné. Praha ta je parádní, ale tam jsou zase takové věci: My jsme v rámci nějakého projektu udělali webové stránky „Královská cesta“, a nikdo není ochoten to podpořit, a teď, jak se posunuly programy, tak tento web zanikl, protože by ho bylo potřeba přeformátovat do nových programů. A nikoho to nezajímá, že by se to mělo obnovit. Ptal jsem se na ministerstvu kultury, a třeba i na radnici Prahy 1, jestli by to podpořili, a všichni to od sebe odmetou. Takže už zase funguje na CD, nebo na notebooku, ale tam by to chtělo, aby to nějaký programátor předělal, a to dnes stojí cca dvě stě tisíc, které já nemám – to nikoho nezajímá. A přitom to byly stránky. Já jsem to počítal: Tyto webové stránky stránky navštívilo několik milionů lidí. To není, že na to někdo klikne a zavře, ale skutečně to měřilo lidi, kteří se tím prokousávají. Takže to mělo svou užitečnost.

Já jsem si myslel, že jak jsou ty evropské projekty, že to někdo ocení. A oni: „Tak pokračujte. To se vám povedlo. Dělejte to dál.“ Naprosto nikoho to nezajímá. A vzhledem k tomu, že s naším projektem byla větší administrativní práce, tak nás naopak neměli rádi: „No ty vaše projekty. Vy jste takový obtížný hmyz. My máme raději, když školíme deset nezaměstnaných na jízdu vysokozdvížným vozítkem. A když se to dobře vyplní, tak je to v pořádku.“ A já jsem se jich tehdy ptal: „A vás nezajímá, že nikdo z nich už s tím vozítkem jezdit nebude? A oni: „Ne, to nás nesmí zajímat.“ Nikdo z těchto úředníků nemá přesah, smysl.

Já jsem tam jednal s nějakými lidmi, tak tam třeba přišli lidi z vysoké školy ekonomické, a byli celkem mladí. A když jsem viděl, jak jim za tři roky vyhasly oči... To je ničující prostředí. Ještě řeknu jednu hroznou věc: My jsme demokratická společnost, a budme za to rádi. Ale v této společnosti je nadpoloviční většina lidí, kteří sedí

v nějakém pitomém úřadě, a ve volbách to vhodí tak, aby byli jako úředníci chráněni. To je marný boj. Směřování společnosti demokraticky rozhodují lidé, kteří ničeho nedosáhli.

Měl by se udělat nový, pořádný průzkum korunovačních klenotů. Je tam spousta řemeslných postupů, které by stálo za to prozkoumat. A mohl by o tom vzniknout dokument.

Martina: Andreji, člověk by čekal, že se budeme bavit jenom o krásných věcech, jenom o tom, co se ti povedlo, o mystériích, o tom, na co jsi narazil, o symbolice, ale člověk je pak v určitém okamžiku natolik konfrontován s realitou, že ho to někdy i uondá. Co děláš pro to, aby tě to neuondalo? Co tě pořád drží nad vodou? Co tě drží veselého? Co tě drží zapáleného? Co bys vlastně chtěl ještě na poli řemesla, krásy, umění, restaurování, zažít? Jaké máš ještě před sebou cíle?

Andrej Šumbera: Mám mnoho cílů. Jedním je, že by se měl ještě jednou udělat průzkum korunovačních klenotů. Ale připravený, že by si to sedlo a že by se dopředu udělal nějaký seminář, nějaké kolokvium odborníků, kteří by sepsali, co se na tom dá věrohodně zkoumat. Takhle jsou to stále jenom takové pšouky od hradních památkářů. Tady chybí nějaká koncepce. A opět, řemeslo nikoho moc nezajímá, a tam je spousta řemeslných postupů, které by stálo za to prozkoumat. A to by byla bomba, nádherná věc, a mohl by o tom vzniknout dokument.

Martina: Některé řemeslné postupy byly zapomenuty už ve středověku.

Andrej Šumbera: Takže to je jeden sen, který mám. A pak je další věc: Udělat pořádně knížku „Zlatnictví – jak se, co dělá“, vydané pouze v angličtině. To jsou věci, které mě drží. A vždycky musí být nějaký sen a vize, a kdo je nemá, tak je podle mě nešťastný člověk. Sen a vizi. Někdo může říct: „To se mu to říká, když dělá takovéto

věci?“ Podle mě se sen a vize dají najít všude. Všude. I když někdo myje okna, tak proč by nemohl mít nějaké sny a vize? Vždyť je to také hezká práce. Mě neuondá nic, kromě mé fyzické schránky.

Martina: Andreji Šumbero, moc ti děkuji za rozhovor. Přeji ti, ať tě tvá fyzická schránka stále drží, protože pořád ještě musíš vylézt těch šestnáct žebříků, a taky ti přeji, aby se ti plnily tvé sny a vize, protože ze tvých snů máme užitek my všichni. Děkuji.

Všechny příspěvky s Andrej Šumbera

Diskuze:

Napsat komentář

E-mailová adresa nebude publikována.